

Quickscan Natuurwaardenonderzoek Watermolen Den Helder Winterswijk-Woold

In het kader van de Flora- & Faunawet en pré-toets natuurbeschermingswet

Colofon

Natuurwaardenonderzoek
Watermolen Den Helder Winterswijk-Woold

In het kader van de Flora- & Faunawet en pré-toets natuurbeschermingswet

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: BJZ.NU
Contactpersoon: dhr. W.Bekke

Projectnummer en versie: 482, versie 1.0		Status: definitief
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 24 november 2014
Ligging projectgebied: Meester A. Th. Houtenlaan 6-8 Winterswijk	Amersfoortcoördinaten: X246.503 Y441.642	

Correspondentieadres:
Postbus 206
7480 AE Haaksbergen
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1. Inleiding.....	5
2. Het onderzoeksgebied.....	6
2.1 Situering.....	6
2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied.....	6
3 Voorgenomen activiteiten.....	7
3.1 Algemeen.....	7
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten.....	7
3.3 Vaststellen van de invloedssfeer.....	7
3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied.....	8
4. Gebiedsbescherming.....	9
4.1 Algemeen.....	9
4.2 Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied.....	9
4.3 Gelders Natuurnetwerk.....	9
4.4 Slotconclusie.....	12
5. Soortenbescherming; het onderzoek.....	13
5.1 Methode.....	13
5.2 Verwachting.....	14
5.3 Resultaten.....	15
5.4 Toetsingskader.....	16
5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	16
5.6 Historische gegevens.....	19
5.7 Volledigheid van het onderzoek.....	19
6. Conclusies en advies.....	20
Bijlagen:.....	22

Samenvatting

In het kader van concrete plannen voor de herontwikkeling van enkele gebouwen op het adres Meester A. Th. Houtenlaan 6-8 in Winterswijk (beter bekend als watermolen 'Den Helder'), het slopen van een bijgebouw en het herstellen van oude waterraderen is Natuurbank Overijssel gevraagd om te onderzoeken of de voorgenomen activiteiten in overeenstemming zijn met de Flora- en Faunawet en wet- en regelgeving met betrekking tot beschermd natuurgebied en het Gelders Natuurnetwerk.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde leefgebieden van dieren in de directe omgeving van het plangebied. Tevens is onderzocht of voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000-gebied en het Gelders Natuurnetwerk.

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelingssector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Door het intern verbouwen van de bebouwing tot vijf (N.B. inmiddels 3) wooneenheden en het terugplaatsen van de waterraderen wordt de mogelijk aanwezige beschermde flora in het onderzoeksgebied niet negatief beïnvloed. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt in het kader van de voorgenomen activiteit niet noodzakelijk geacht.

De buitenmuren van de gebouwen ter hoogte van de voormalige waterraderen en de kades vormen mogelijk een groeiplaats voor bijzondere muurvarensoorten. De aanwezigheid ervan moet nader onderzocht worden voordat (herstel)werkzaamheden aan de buitenmuren, kades en stuwen gaan plaatsvinden. Deze werkzaamheden hebben mogelijk een negatief effect op de varens. De uitvoerende partij moet bij het uitvoeren van deze werkzaamheden werken conform de Flora- en fauna wet. Als schade aan matig beschermde en zwaar beschermde muurplanten niet voorkomen kan worden is een ontheffing nodig.

Tijdens het bezoek zijn geen vleermuizen waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden die op een verblijfplaats van vleermuizen duiden. De beide watermolengebouwen beschikken niet over dak- en wandisolatie. Ook de zolders van deze gebouwen worden niet als een potentieel geschikte verblijfplaats beschouwd. De gebouwen worden als een ongeschikte verblijfplaats voor vleermuizen beschouwd. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art.75c van de Ff-wet aangevraagd te worden.

Het is aannemelijk dat vleermuizen foerageren in het onderzoeksgebied. Daarbij gaat het mogelijk om soorten als watervleermuis, gewone- en ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. Op basis van gebiedskenmerken kan voldoende geconcludeerd worden over de functie van het plangebied als foerageergebied. Het is niet uitgesloten dat het gebied incidenteel en kortstondig wordt gebruikt door sommige vleermuissoorten. Vanwege de kleine oppervlakte en de inrichting heeft het gebied een zeer beperkte waarde als foerageergebied. Door de voorgenomen activiteit wordt de kwaliteit van het functionele leefgebied van soorten niet aantoonbaar aangetast. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige landschapselementen als vliegroute van- en naar de verblijfplaats. Op basis van gebiedskenmerken kan voldoende geconcludeerd worden over de functie van het onderzoeksgebied als vliegroute. De Boven Slinge vormt mogelijk een vliegroute voor watervleermuizen. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie m.b.t. dit aspect van

het functionele leefgebied van vleermuizen. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Sommige soorten, waaronder de watervleermuis, ondervinden hinder bij felle beschijning van het wateroppervlak door kunstlicht. Het plaatsen van kunstlicht maakt geen onderdeel uit van de voorgenomen activiteit, maar geadviseerd wordt om het gebruik van kunstlicht tot een minimum te beperken. Het plaatsen van fel kunstlicht op het water kan leiden tot overtreding van de Ff-wet. N.B. Mocht het de bedoeling zijn om langs de Boven-Slinge beplantingen te gaan verwijderen om de gebouwen vanaf de Graasbrug zichtbaar te maken, dan is een natuuronderzoek nodig naar de gevolgen die dit heeft voor het functioneren van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) én naar de betekenis van het tracé voor alle beschermde planten en dieren.

Het onderzoeksgebied vormt mogelijk een broedplaats voor vogelsoorten als de Grote Gele Kwikstaart en van sommige algemene- en minder kritische vogelsoorten als Spreeuw, Witte Kwikstaart en Winterkoning. Deze soorten nestelen meestal onder het pannendak en in nissen, kieren en spleten van de gebouwen, kades en de stuw. Mogelijk nestelen er ieder jaar vogels onder pannen of aan de buitenzijde van de gebouwen.

Het intern verbouwen van de gebouwen en het slopen van een aanbouw hebben geen negatief effect op beschermde vogelsoorten, maar het werken aan beide waterraderen mogelijk wel. Door het plaatsen van de waterraderen bestaat er een kans dat een broedplaats van de Grote Gele Kwikstaart tijdelijk verstoord wordt of dat een bezet nest wordt vernield. De nestplaats van de Grote Gele Kwikstaart is jaarrond beschermd. Activiteiten die mogelijk leiden tot het verstoren/vernielen van nesten moeten buiten de voortplantingsperiode uitgevoerd worden omdat bezette vogelnesten niet verstoord en/of vernield mogen worden. Geadviseerd wordt om in het broedseizoen een aanvullend bezoek te brengen aan het onderzoeksgebied om de exacte broedplaats van de Grote Gele Kwikstaart vast te stellen. Daarmee wordt duidelijk of bij het plaatsen van de waterraderen (of andere renovatiewerkzaamheden aan het gebouw) de nestplaats verstoord wordt of verloren gaat en welke eventuele vervolgstappen genomen moeten worden. De Grote Gele Kwikstaart is een soort die gewillig nestkasten accepteert. De aanwezigheid van een broedpaartje van de Grote Gele Kwikstaart maakt het plan niet onuitvoerbaar, maar er moet nadere aandacht besteed worden aan deze soort. In het kader van de voorgenomen activiteit kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen voor het verstoren/vernielen van bezette vogelnesten verkregen worden. Bij de uitvoering van de werkzaamheden moet dus nadrukkelijk rekening gehouden worden met deze vogelsoort. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden aan de waterraderen buiten de voortplantingsperiode van de Grote Gele Kwikstaart uit te voeren. Wanneer werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september-februari is de kans op verstoring van vogelnesten minimaal.

Het onderzoeksgebied ligt buiten Natura2000-gebied, maar gedeeltelijk wel in het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. Door de voorgenomen activiteit worden de kernkwaliteiten van het Gelders Natuurnetwerk niet aangetast. Er is geen nader onderzoek vereist en er hoeft geen ontheffing of natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

1. Inleiding

In het kader van concrete plannen voor de herontwikkeling van enkele gebouwen op het adres Meester A. Th. Houtenlaan 6-8 in Winterswijk (beter bekend als watermolen 'Den Helder'), het slopen van een bijgebouw en het herstellen van oude waterraderen is Natuurbank Overijssel gevraagd om te onderzoeken of de voorgenomen activiteiten in overeenstemming zijn met de Flora- en Faunawet en wet- en regelgeving met betrekking tot beschermd natuurgebied en het Gelders Natuurnetwerk.

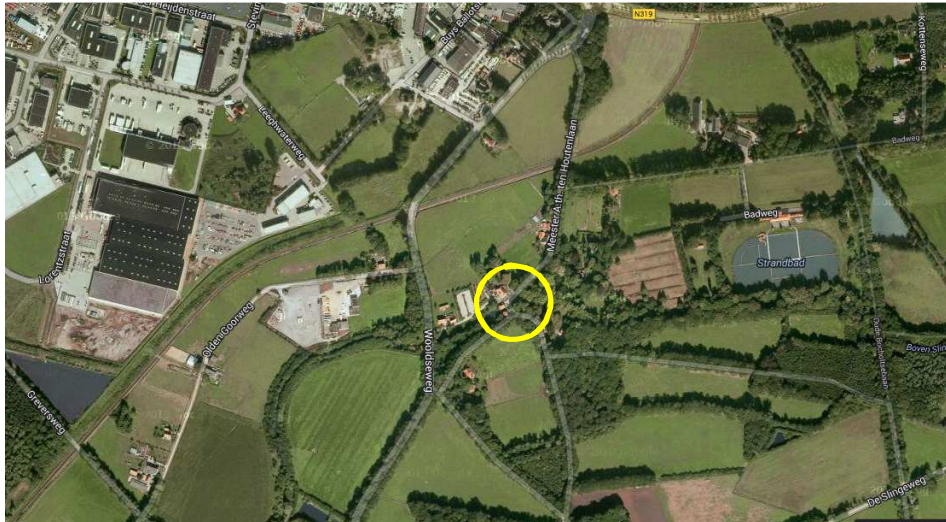
Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde leefgebieden van dieren in de directe omgeving van het plangebied. Tevens is onderzocht of voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000-gebied en het Gelders Natuurnetwerk.

Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequentie.

2. Het onderzoeksgebied

2.1 Situering

Het plangebied is gesitueerd aan de Meester A. Th. Houtenlaan 6-8 in Winterswijk. Het plangebied staat beter bekend als watermolen Den Helder (met naastgelegen woning). Het ligt in het buitengebied, ca. 0,5 kilometer ten zuiden van Winterswijk. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied met de gele cirkel weergegeven.

Globale ligging van het onderzoeksgebied in de omgeving. Het onderzoeksgebied wordt met de gele cirkel aangeduid.

2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied bestaat uit beide watermolens en een naastgelegen woning ten zuidwesten van de watermolen. De gebouwen hebben een woonfunctie, maar het noordelijke gebouw was tijdens het veldbezoek niet bewoond. Tussen beide watermolengebouwen stroomt de bovenslinge en op die plek waren vroeger waterraden aanwezig om het molenwerk aan te drijven. De bebouwing bestaat uit historische gebouwen van monumentale betekenis en zijn allen gedekt met oranje gebakken pannen. De beide watermolengebouwen beschikken niet over een spouwmuur, de woning aan de zuidwestzijde van het plangebied zeer waarschijnlijk wel. Op onderstaande afbeelding wordt het onderzoeksgebied nauwkeurig weergegeven.

Detail van het onderzoeksgebied.

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

Initiatiefnemer is voornemens om de watermolens te restaureren en de waterraderen te herstellen. Om dit plan financieel uitvoerbaar te maken worden de molens in pandig verbouwd tot wooneenheden. Het zal hierbij in totaal gaan om twee wooneenheden in de oliemolen en één wooneenheid in de korenmolen (inclusief bestaande wooneenheden). De bestaande aanbouw bij de oliemolen wordt vervangen door een kleinere aanbouw. Daarnaast wordt op korte afstand, ten zuidwesten van de molens, een nieuw bijbehorend bouwwerk te realiseren. Dit bijbehorend bouwwerk bestaande uit een stallingsruimte ten behoeve van de wooneenheden en een steiger zal een oppervlakte krijgen van circa 25 m².

Opgemerkt wordt dat naast de hiervoor genoemde activiteiten het voornemen bestaat om de stuw, de brug en enkele watergangen te herstellen. Deze werkzaamheden zullen worden uitgevoerd door de gemeente en/of het waterschap. Deze aanvullende werkzaamheden betreffen herstelwerkzaamheden en zijn op basis van het geldende bestemmingsplan reeds toegestaan (al dan niet na verlening van een omgevingsvergunning). In het kader van het bestemmingsplan hoeft hier dan ook geen nadere aandacht aan te worden besteedt en de geplande werkzaamheden en mogelijke gevolgen vormen geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning alsmede de uitvoering van de werkzaamheden zal rekening moeten worden gehouden met de gevolgen die deze werkzaamheden mogelijk hebben op beschermde soorten.

De voorgenomen ontwikkeling bestaat concreet uit:

- het slopen van het bestaande bijbehorend bouwwerk;
- het in pandig verbouwen van de molens tot drie wooneenheden en het realiseren van nieuwe bijbehorende bouwwerken;
- het restaureren van de watermolens;
- het herstellen van de waterraderen, de stuw, de brug en de watergangen.

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De voorgenomen activiteit heeft mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en - natuurgebied. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid en trillingen door bouw- en sloopwerkzaamheden;
- Licht, stof en geluid door bouw- en sloopwerkzaamheden.

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soort en;
- Aantasting van de kwaliteit van beschermde natuurgebieden.

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van het negatieve effect verschilt per soorten en soortgroep.

Beoordeling van de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit:

De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit wordt als lokaal beschouwd. Dat wil zeggen dat er geen negatief effect van de bouw en exploitatie merkbaar is buiten het plangebied. De voorgenomen plannen hebben geen effect op het debiet van de Boven Slinge. Mogelijk zijn tijdens de bouwfase geluid, trilling of stof merkbaar buiten het plangebied. Deze effecten zijn incidenteel en kortdurend en heeft geen negatief effect op beschermde soorten of natuurgebied in de omgeving.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

Vanwege de lokale invloedssfeer van de voorgenomen activiteit lokaal, is het onderzoeksgebied gelijk aan het plangebied. De activiteit heeft immers geen negatief effect op soorten en gebieden erbuiten.

4. Gebiedsbescherming

4.1 Algemeen

Ondanks dat de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit beperkt blijft tot het onderzoeksgebied, wordt in dit hoofdstuk kort ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteit op beschermd natuurgebied en de Ecologische Hoofdstructuur.

4.2 Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied

De bescherming van Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied wordt geregeld via de Natuurbeschermingswet. Provincies vormen het bevoegd gezag voor de duurzame veiligstelling van deze gebieden in hun provincie. Voor activiteiten die leiden tot aantasting van de duurzame instandhouding van deze gebieden dient een natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

Ligging t.o.v. beschermd natuurgebied

Het onderzoeksgebied ligt niet in- of naast een Natura 2000-gebied of Beschermd Natuurmonument-gebied (bron: Provincie Gelderland, 2014). Het meest dichtbij gelegen Natura 2000-gebied ligt 1300 m1 ten zuidwesten ervan. Dit betreft het Natura2000-gebied 'Bekendelle'. Dit gebied is aangewezen als habitatrichtlijngebied. Op onderstaande kaart wordt de ligging van het Natura 2000-gebied weergegeven.

Ligging van Natura 2000-gebied in de omgeving van het onderzoeksgebied. Het plangebied wordt met de cirkel aangeduid.

Effectbeoordeling

De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal. Dat wil zeggen dat er geen negatief effect op natuurgebied buiten het onderzoeksgebied op treedt. Gelet op de invloedssfeer en de ligging op enige afstand van Natura 2000-gebied, wordt gesteld dat de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied niet negatief beïnvloed wordt. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

4.3 Gelders Natuurnetwerk

Om de biodiversiteit nu en voor toekomstige generaties Gelderlanders veilig te stellen, beschermt de provincie het Gelders Natuurnetwerk. Het Gelders Natuurnetwerk is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuur van internationaal, nationaal en provinciaal belang. Dit Gelders Natuurnetwerk bestaat uit alle terreinen met een natuurbestemming binnen de voormalige EHS en bevat

tevens een Zoekgebied nieuwe natuur van 7.300 hectare, voor 5.300 hectare nog te realiseren nieuwe natuur.

Een groot deel van de Gelderse natuurgebieden is internationaal beschermd: de Natura 2000-gebieden. Juist in deze gebieden moet de biodiversiteit worden behouden of verbeterd. De provincie geeft in het natuurbeleid prioriteit aan het behalen van de Natura 2000-doelen in de Natura 2000-gebieden. Het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone vervullen daarnaast een belangrijke rol bij het behoud van de biodiversiteit. De Ecologische verbindingzones maken voor een klein deel uit van het Gelders Natuurnetwerk.

De provincie wil de natuur van het Gelders Natuurnetwerk beschermen tegen aantasting en heeft daarom regels opgenomen in de Omgevingsverordening. Centraal staat de bescherming van de kernkwaliteiten. De kernkwaliteiten bestaan uit bestaande natuurwaarden, uit nog te ontwikkelen potentiële waarden en de omgevingscondities zoals stilte. De (nog te ontwikkelen) natuurwaarden zijn beschreven en als bijlage bij deze visie en bij de Omgevingsverordening opgenomen. De omgevingscondities zijn in de bijlage bij de Omgevingsverordening wel benoemd, maar er heeft geen provinciedekkende inventarisatie plaatsgevonden. Bij projecten kan op maat een effectbeschrijving worden gemaakt voor de relevante omgevingscondities.

Ligging van het onderzoeksgebied in het Gelders natuurnetwerk

Het plangebied ligt deels in het Gelders Natuurnetwerk en deels in de groene ontwikkelingszone, zoals zichtbaar op onderstaande kaart.

Ligging van het Geldersnatuurnetwerk rondom het onderzoeksgebied (cirkel). Bron: Provincie Gelderland 2014.

Beschrijving van de kernkwaliteiten

Het plangebied ligt in deelgebied 16 (Kotten-Brinkheurne-'t Woold), zoals beschreven in de bijlage van de Omgevingsverordening Gelderland. Voor dit gebied gelden de volgende kernkwaliteiten:

Kernkwaliteiten deelgebied natuur en landschap

- Overwegend kleinschalig kampenlandschap, vrij grootschalige, deels beboste vochtige heideontginningen in het zuidoosten, langs de Duitse grens
- onderdeel van Nationaal Landschap Winterswijk
- De evz Boven-Slinge verbindt dit gebied met de IJssel en de Veluwe en naar het oosten met het land van Winterswijk en Duitsland; modellen: das, kamsalamander en ijsvogelvlinder

- Parel Boven Slinge - Bekendelle - Buskersbosch: zeer gevarieerd beekbegeleidende bos met met bostypen behorende bij beek, oeverwal en dode beekarmen; o.a. vogelkers-essenbos, eiken-haagbeukenbos en gewoon elzenbroek
- waardevolle oude bossen (Aarnink, 't Rot) en heiderestanten (Nonneven)
- leefgebied das
- leefgebied steenuil
- leefgebied kamsalamander
- intensieve groen-blauwe en recreatieve dooradering
- cultuurhistorische en landschappelijke waarden van de beken, oude ontginningen en kavelpatronen, hakhout, houtwallen, singels en boerderijen
- abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, grondwaterreservoir
- ecosysteemdiensten: recreatie, drinkwater
- alle door de Flora- en faunawet of Natuurbeschermingswet beschermde soorten en hun leefgebieden in dit deelgebied

Aardkundige waarden

- Ontsluiting tertiair; Slinge - Kleine beek (delle); Kleigroeven

Ontwikkelingsdoelen natuur en landschap GNN (omvorming, natuurontwikkeling)

- ontwikkeling droge en vochtige bossen met bijbehorende flora en fauna
- ontwikkeling vochtige heide en heischrale graslanden rondom het Wooldse Veen en langs de Duitse grens
- ontwikkeling beken en beekoevers
- ontwikkeling ecologische verbinding Boven-Slinge met beken, beekoevers, poelen, natte graslanden en moerasjes, bosjes en singels
- ontwikkeling biotopen voor reptielen en amfibieën (m.n. kamsalamander)
- ontwikkeling uitwisseling met de omgeving en vermindering barrièrewerking N319
- ontwikkeling intensieve groen-blauwe en recreatieve dooradering
- ontwikkeling herkenbaarheid essen
- ontwikkeling geomorfologie en beleefbaarheid van de beek
- ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden, heide en schrale graslanden
- ontwikkeling biotopen voor vogels van bossen en cultuurgronden
- ontwikkeling cultuurhistorische patronen (bijv. landgoederen, molens, ontginningen, houtwallen) en beheersvormen (hakhout)
- ontwikkeling ecosysteemdiensten

Ontwikkelingsdoelen natuur en landschap Groene Ontwikkelingszone

- ontwikkeling ecologische verbinding Boven-Slinge met beken, beekoevers, poelen, natte graslanden en moerasjes, bosjes en singels
- ontwikkeling biotopen voor reptielen en amfibieën (m.n. kamsalamander)
- ontwikkeling uitwisseling met de omgeving en vermindering barrièrewerking N319
- ontwikkeling intensieve groen-blauwe en recreatieve dooradering
- ontwikkeling herkenbaarheid essen
- ontwikkeling geomorfologie en beleefbaarheid van de beek
- ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden, heide en schrale graslanden
- ontwikkeling biotopen voor vogels van bossen en cultuurgronden
- ontwikkeling cultuurhistorische patronen (bijv. landgoederen, molens, ontginningen, houtwallen) en beheersvormen (hakhout)
- ontwikkeling ecosysteemdiensten

Ecologische verbindingen met evz-model

- Boven Slinge (Duitsland - Winterswijk - IJssel): das, kamsalamander, ijsvogelvlinder
- de verbinding Korenburgerveen - Wooldse Veen is onderdeel van de klimaatcorridor (bekencorridor)

Effectbeoordeling

Door het slopen van ontsierende bebouwing, het intern verbouwen van bestaande gebouwen tot woningen en het herstellen van waterraderen worden de kernkwaliteiten van het Gelders Natuurnetwerk en de Groene ontwikkelingszone niet aangetast. Voorgenomen activiteiten hebben geen effect op de visuele-, aardkundige, en (a)biotische kenmerken van het GNN en de Groene Ontwikkelingszone.

4.4 Slotconclusie

Het onderzoeksgebied ligt niet in- of direct naast een beschermd natuurgebied, maar wel gedeeltelijk in het Gelders Natuurnetwerk en in de Groene Ontwikkelingszone. De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal en heeft geen negatief effect op natuurgebied erbuiten. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op de kernkwaliteiten en omgevingscondities van het Gelders Natuurnetwerk. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing of natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

5. Soortenbescherming; het onderzoek

5.1 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het onderzoeksgebied op 17 juli 2014 onderzocht op het voorkomen van beschermde planten en dieren en de potentiële aanwezigheid van deze soorten (geschiktheid van het gebied voor de desbetreffende soorten). Er zijn verder geen andere aanvullende onderzoeken uitgevoerd m.b.t. vogels, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. De inventarisatie is te voet in het terrein uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden (half bewolkt, droog, temperatuur 24 °C en een zwak zuidwestenwind).

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende onderdelen:

- Veldbezoek op 17 juli (13:00 – 14:00 uur)
- Aanvullend bronnenonderzoek (o.a. waarneming.nl, telmee.nl, internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Digitale atlas van amfibieën en reptielen (RAVON 2014);
- Nieuwe atlas van de Nederlandse flora;

Flora en vegetatie

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. De onderzoeksperiode is geschikt voor floristisch onderzoek. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels

Het gebied is visueel onderzocht op het voorkomen van broedvogels, specifiek de mogelijkheid dat er zich nesten, potentiële nestlocaties, beschermde vaste rust en -verblijfplaatsen in het onderzoeksgebied bevinden. De onderzoeksperiode is geschikt om alle in Nederland voorkomende broedvogels vast te stellen. Op basis van een beoordeling van de biotoop kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentieel aanwezige soorten.

Zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde zoogdieren. Er is gekeken naar graaf, vraat-, krabsporen, uitwerpselen, prooi-resten, pootafdrukken, haren en hollen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar grondgebonden zoogdieren en vleermuizen. Potentieel geschikte verblijfplaatsen van zoogdieren (incl. vleermuizen) in gebouwen en/of natuurlijke hollen zijn visueel geïnspecteerd. Hierbij is gebruik gemaakt van een endoscoop met minicamera om holle ruimtes te inspecteren. Op basis van de bouwstijl, gebruikte materialen, staat van onderhoud en de landschappelijke kenmerken van het onderzoeksgebied, kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentiële functie van het onderzoeksgebied voor vleermuizen en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Amfibieën & reptielen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van amfibieën en reptielen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar amfibieën en reptielen, al bepaalt het weer tijdens het onderzoek sterk de trefkans op het waarnemen van reptielen. Het weer tijdens het onderzoek was geschikt voor onderzoek naar reptielen. Op basis van landschappelijke kenmerken kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Dagvlinders

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van dagvlinders. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar dagvlinders omdat het onderzoek binnen de vliegtijd van alle potentieel aanwezige soorten is uitgevoerd. Ook speelt het weer tijdens het onderzoek een grote rol in de trefkans op het waarnemen van vlinders. Het weer tijdens het onderzoek was geschikt voor onderzoek naar dagvlinders. Op basis van landschappelijke kenmerken kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Libellen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van libellen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar libellen omdat de onderzoeksperiode binnen de vliegtijd van alle potentieel aanwezige libellensoorten valt. Het weer tijdens het onderzoek was geschikt voor onderzoek naar libellen. Op basis van landschappelijke kenmerken kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied voor beschermde soorten is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Kevers en mieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van kevers en mieren. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar kevers en mieren. Het weer tijdens het onderzoek was geschikt voor onderzoek naar kevers en mieren. Op basis van landschappelijke kenmerken kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vissen en kreeftachtige

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van vissen en kreeftachtige. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar vissen en kreeftachtige. Onderzoek naar vissen wordt nauwelijks beïnvloed door weersomstandigheden. Op basis van landschappelijke kenmerken kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

5.2 Verwachting

Op basis van bronnenonderzoek, landschappelijke karakteristieken, bouwstijl en gebruikte bouwmaterialen, aard, omvang en gebruik van het onderzoeksgebied, dan lijkt het onwaarschijnlijk dat er beschermde soorten worden aangetroffen uit de volgende groepen:

- Libellen;
- Kevers;
- Dagvlinders;
- Vissen en kreeftachtigen;
- Reptielen;
- Vaatplanten;
- Amfibieën
- Grondgebonden zoogdieren;

Mogelijk komen de volgende soortgroepen in het gebied voor:

- Vleermuizen (verblijfplaats)
- Vogels (gebouwbroeders);

5.3 Resultaten

Planten

Er zijn in het onderzoeksgebied geen beschermde soorten aangetroffen. Het onderzoeksgebied bestaat hoofdzakelijk uit erfverharding en bebouwing. De inrichting en het gevoerde beheer maken het gebied tot een nagenoeg ongeschikte groeiplaats voor beschermde soorten.

De buitenmuren van de gebouwen ter hoogte van de voormalige waterraderen en de kades vormen wellicht een groeiplaats voor bijzondere muurvarens. De aanwezigheid dient nader onderzocht te worden in het kader van herstelwerkzaamheden van de buitenmuren/kades. De voorgenomen activiteit wordt niet beïnvloed door de mogelijke aanwezigheid van soorten aan de buitenmuren/kades.

Broedvogels

Het onderzoeksgebied vormt mogelijk een broedplaats voor vogelsoorten als de Grote Gele Kwikstaart en van sommige algemene- en minder kritische vogelsoorten als Spreeuw, Witte Kwikstaart en Winterkoning. Deze soorten nestelen meestal onder het pannendak en in nissen, kieren en spleten van de gebouwen, kades en de stuw.

Zoogdieren; vleermuizen

Tijdens het bezoek zijn geen vleermuizen waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden die op een verblijfplaats van vleermuizen duiden. De beide watermolengebouwen beschikken niet over dak- en wandisolatie. Ook de zolders van deze gebouwen worden niet als een potentieel geschikte verblijfplaats beschouwd. De gebouwen worden als een ongeschikte verblijfplaats voor vleermuizen beschouwd.

Het is aannemelijk dat vleermuizen foerageren in het onderzoeksgebied. Daarbij gaat het mogelijk om soorten als watervleermuis, gewone- en ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. Vanwege de oppervlakte en de inrichting van het onderzoeksgebied (bebouwing) heeft het onderzoeksgebied geen bijzondere betekenis als foerageergebied voor vleermuizen.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn in het onderzoeksgebied geen beschermde soorten waargenomen. De inrichting en de staat van onderhoud maken het erf tot een nagenoeg ongeschikte habitat voor grondgebonden zoogdieren. De steenmarter benut (oude) gebouwen als verblijfplaats, maar er zijn geen aanwijzingen gevonden dat de steenmarter in het onderzoeksgebied een verblijfplaats heeft.

Amfibieën& reptielen

In het onderzoeksgebied zijn geen amfibieën en reptielen waargenomen. De inrichting en de staat van onderhoud maken het erf tot een ongeschikte habitat voor reptielen en een nagenoeg ongeschikte habitat voor amfibieën. Het onderzoeksgebied bestaat volledig uit bebouwing en verharding. Een deel van het onderzoeksgebied bestaat uit water (Boven Slinge), maar deze beek vormt een voor amfibieën weinig geschikte habitat.

Dagvlinders

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebieden geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Libellen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Kevers en mieren

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Vissen en kreeftachtigen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Een deel van het onderzoeksgebied bestaat uit stromend water van de Boven Slinge. De Boven Slinge vormt een geschikte habitat voor verschillende soorten vissen en kreeftachtigen, mogelijk ook beschermde soorten. Het open water in het onderzoeksgebied stroomt over een betonnen vloer langs beide raderen van de watermolen. Dit deel van Boven Slinge vormt een ongeschikte habitat voor beschermde soorten.

5.4 Toetsingskader

Voor het verstoren van soorten van tabel 1 is geldt een algemene vrijstelling indien er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling en/of bestendig beheer. Voor verstoren van soorten uit tabel 2 van de Ff-wet geldt ook een vrijstelling, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Wel dient rekening gehouden te worden met jaar rond beschermde nesten en leefgebieden, evenals met bezette vogelnesten. Soorten uit tabel 3 zijn beschermd. Voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten is een ontheffing noodzakelijk. Dit is ook noodzakelijk voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten, wanneer er niet gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Flora

Door het intern verbouwen van de bebouwing tot vijf wooneenheden en het terug plaatsen van de waterraderen wordt de mogelijk aanwezige beschermde flora in het onderzoeksgebied niet negatief beïnvloed. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt in het kader van de voorgenomen activiteit niet noodzakelijk geacht

Behalve bovengenoemde aspecten worden mogelijk ook restauratie- en herstelwerkzaamheden uitgevoerd aan kades en stuwen. Deze werkzaamheden hebben mogelijk een negatief effect op beschermde plantensoorten zoals muurvarens. De uitvoerende partij dient bij het uitvoeren van deze werkzaamheden te werken conform de Flora- en fauna wet..

(Broed)vogels

Mogelijk nestelen er ieder jaar vogels onder pannen of aan de buitenzijde van de gebouwen. Door het intern verbouwen van de gebouwen wordt de functie van deze gebouwen als broedplaats voor vogels niet aangetast. Door het plaatsen van de waterraderen gaat er wellicht een broedplaats van de Grote Gele Kwikstaart verloren. De nestplaats van de Grote Gele Kwikstaart is jaarrond beschermd. Van de andere soorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten en de nestplaats. Activiteiten die mogelijk leiden tot het verstoren/vernietigen van nesten dienen buiten de voortplantingsperiode uitgevoerd te worden omdat bezette vogelnesten niet verstoord en/of vernield mogen worden. Geadviseerd wordt om een aanvullend bezoek te brengen aan het onderzoeksgebied om de exacte broedplaats van de Grote Gele Kwikstaart vast te stellen. Daarmee wordt duidelijk of bij het plaatsen van de waterraderen (of andere renovatiewerkzaamheden aan het gebouw) de nestplaats verloren gaat en welke eventuele vervolgstappen genomen moeten worden. De Grote Gele Kwikstaart is een soort die

gewillig nestkasten accepteert. De aanwezigheid van een broedpaartje van de Grote Gele Kwikstaart maakt het plan niet onuitvoerbaar, maar er dient nadere aandacht besteed te worden aan deze soort.

Zoogdieren; vleermuizen

Functionaliteit als verblijfplaats

Er zijn geen verblijfplaatsen in het onderzoeksgebied aangetroffen en de bebouwing wordt niet als een potentieel geschikte verblijfplaats voor vleermuizen beschouwd. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75c van de Ff-wet aangevraagd te worden.

Functionaliteit als leefgebied; foerageergebied

Op basis van gebiedskenmerken kan voldoende geconcludeerd worden over de functie van het plangebied als foerageergebied. Het is niet uitgesloten dat het gebied incidenteel en kortstondig wordt gebruikt door sommige vleermuissoorten. Vanwege de kleine oppervlakte en de inrichting heeft het gebied een zeer beperkte waarde als foerageergebied. Door de voorgenomen activiteit wordt de kwaliteit van het functionele leefgebied van soorten niet aantoonbaar aangetast. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Functionaliteit als leefgebied; vliegroutes

Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige landschapselementen als vliegroute van- en naar de verblijfplaats. Op basis van gebiedskenmerken kan voldoende geconcludeerd worden over de functie van het onderzoeksgebied als vliegroute. De Boven Slinge vormt mogelijk een vliegroute voor watervleermuizen. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie m.b.t. dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Sommige soorten, waaronder de watervleermuis, ondervinden hinder bij felle beschijning van het wateroppervlak door kunstlicht. Het plaatsen van kunstlicht maakt geen onderdeel uit van de voorgenomen activiteit, maar geadviseerd wordt om het gebruik van kunstlicht tot een minimum te beperken. Het plaatsen van fel kunstlicht op het water kan leiden tot overtreding van de Ff-wet.

Zoogdieren; grondgebonden soorten

Er zijn in het onderzoeksgebied geen vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren aangetroffen. De inrichting en het gevoerde beheer van het onderzoeksgebied maken het gebied tot een ongeschikte habitat voor de meeste soorten grondgebonden zoogdieren. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Amfibieën en reptielen

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het functionele leefgebied van amfibieën en reptielen. De inrichting en het gevoerde beheer van het onderzoeksgebied maken het gebied tot een ongeschikte habitat voor reptielen en een nagenoeg ongeschikte habitat voor amfibieën. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Dagvlinders

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het functionele leefgebied van beschermde dagvlindersoorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Libellen

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het functionele leefgebied van beschermde libellensoorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Kevers en mieren

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het functionele leefgebied van beschermde kever- en mierensoorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Vissen en kreeftachtigen

De Boven Slinge, welke gedeeltelijk door het onderzoeksgebied stroomt, behoort mogelijk tot het functionele leefgebied van sommige beschermde vissen en kreeftachtigen. Door de voorgenomen activiteit (interne verbouwing en plaatsen raderen) wordt het functionele leefgebied niet negatief beïnvloed. Voor het uitvoeren van deze activiteiten is geen nader onderzoek vereist en is geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet vereist. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Indien andere werkzaamheden worden uitgevoerd aan kades of het stroombed van de Boven Slinge, dan moet de uitvoerende partij er voor zorgen dat er conform de Ff-wet gewerkt wordt. Mogelijk is aanvullend onderzoek naar vissen en kreeftachtigen dan wenselijk.

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Flora	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Zoogdieren; grondgebonden	Geen soorten van tabel 2-3	Niet van toepassing	geen
Broedvogels tijdens broedseizoen (1)	div. soorten	<i>Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren</i> <i>Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren</i> <i>Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren</i>	Werkzaamheden aan raderen buiten broedtijd uitvoeren of broedvogelinspectie uit voeren om er zeker van te zijn dat er geen bezette vogelnesten verstoord/vernield worden bij plaatsen raderen.
Broedvogels, beschermde vaste nestplaatsen	Mogelijk Grote Gele Kwikstaart	<i>Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen</i>	Vaststellen of er een nestplaats aanwezig is en vervolgens bepalen of de voorgenomen activiteit wel/geen effect heeft op deze nestplaats
Vleermuizen; functionaliteit van het leefgebied (foerageergebied +	Onbekend; mogelijk foerageergebied en vliegrouete	Niet van toepassing	geen

vliegroutes)			
Vleermuizen; vaste verblijfplaatsen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Reptielen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Amfibieën	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Vissen	Mogelijk beschermde soorten aanwezig	Niet van toepassing	geen
Dagvlinders	Geen soorten van tabel 2-3	Niet van toepassing	geen
Libellen	Geen soorten van tabel 2-3	Niet van toepassing	geen
Overige ongewervelden	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen

(1) Het broedseizoen verschilt per soort. Indien werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september-februari is de kans op verstering van vogelnesten minimaal.

* *Toelichting verbodsbepalingen tabel:*

Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Tabel 1. Aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ff-wet tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden.

5.6 Historische gegevens

Van de onderzoeksgebieden zijn geen historische gegevens bekend.

5.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden. Het volledige onderzoeksgebied is onderzocht.

6. Conclusies en advies

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelingssector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Door het intern verbouwen van de bebouwing tot vijf (N.B. inmiddels 3) wooneenheden en het terugplaatsen van de waterraderen wordt de mogelijk aanwezige beschermde flora in het onderzoeksgebied niet negatief beïnvloed. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt in het kader van de voorgenomen activiteit niet noodzakelijk geacht.

De buitenmuren van de gebouwen ter hoogte van de voormalige waterraderen en de kades vormen mogelijk een groeiplaats voor bijzondere muurvarensoorten. De aanwezigheid ervan moet nader onderzocht worden voordat (herstel)werkzaamheden aan de buitenmuren, kades en stuwen gaan plaatsvinden. Deze werkzaamheden hebben mogelijk een negatief effect op de varens. De uitvoerende partij moet bij het uitvoeren van deze werkzaamheden werken conform de Flora- en fauna wet. Als schade aan matig beschermde en zwaar beschermde muurplanten niet voorkomen kan worden is een ontheffing nodig.

Tijdens het bezoek zijn geen vleermuizen waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden die op een verblijfplaats van vleermuizen duiden. De beide watermolengebouwen beschikken niet over dak- en wandisolatie. Ook de zolders van deze gebouwen worden niet als een potentieel geschikte verblijfplaats beschouwd. De gebouwen worden als een ongeschikte verblijfplaats voor vleermuizen beschouwd. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75c van de Ff-wet aangevraagd te worden.

Het is aannemelijk dat vleermuizen foerageren in het onderzoeksgebied. Daarbij gaat het mogelijk om soorten als watervleermuis, gewone- en ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. Op basis van gebiedskenmerken kan voldoende geconcludeerd worden over de functie van het plangebied als foerageergebied. Het is niet uitgesloten dat het gebied incidenteel en kortstondig wordt gebruikt door sommige vleermuissoorten. Vanwege de kleine oppervlakte en de inrichting heeft het gebied een zeer beperkte waarde als foerageergebied. Door de voorgenomen activiteit wordt de kwaliteit van het functionele leefgebied van soorten niet aantoonbaar aangetast. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige landschapselementen als vliegroute van- en naar de verblijfplaats. Op basis van gebiedskenmerken kan voldoende geconcludeerd worden over de functie van het onderzoeksgebied als vliegroute. De Boven Slinge vormt mogelijk een vliegroute voor watervleermuizen. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie m.b.t. dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Sommige soorten, waaronder de watervleermuis, ondervinden hinder bij felle beschijning van het wateroppervlak door kunstlicht. Het plaatsen van kunstlicht maakt geen onderdeel uit van de voorgenomen activiteit, maar geadviseerd wordt om het gebruik van kunstlicht tot een minimum te beperken. Het plaatsen van fel kunstlicht op het water kan leiden tot overtreding van de Ff-wet. N.B. Mocht het de bedoeling zijn om langs de Boven-Slinge beplantingen te gaan verwijderen om de gebouwen vanaf de Graasbrug zichtbaar te maken, dan is een natuuronderzoek nodig naar de gevolgen die dit heeft voor het functioneren van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) én naar de betekenis van het tracé voor alle beschermde planten en dieren.

Het onderzoeksgebied vormt mogelijk een broedplaats voor vogelsoorten als de Grote Gele Kwikstaart en van sommige algemene- en minder kritische vogelsoorten als Spreeuw, Witte Kwikstaart en Winterkoning. Deze soorten nestelen meestal onder het pannendak en in nissen, kieren en spleten van de gebouwen, kades en de stuw. Mogelijk nestelen er ieder jaar vogels onder pannen of aan de buitenzijde van de gebouwen.

Het intern verbouwen van de gebouwen en het slopen van een aanbouw hebben geen negatief effect op beschermde vogelsoorten, maar het werken aan beide waterraderen mogelijk wel. Door het plaatsen van de waterraderen bestaat er een kans dat een broedplaats van de Grote Gele Kwikstaart tijdelijk verstoord wordt of dat een bezet nest wordt vernield. De nestplaats van de Grote Gele Kwikstaart is jaarrond beschermd. Activiteiten die mogelijk leiden tot het verstoren/vernielen van nesten moeten buiten de voortplantingsperiode uitgevoerd worden omdat bezette vogelnesten niet verstoord en/of vernield mogen worden. Geadviseerd wordt om in het broedseizoen een aanvullend bezoek te brengen aan het onderzoeksgebied om de exacte broedplaats van de Grote Gele Kwikstaart vast te stellen. Daarmee wordt duidelijk of bij het plaatsen van de waterraderen (of andere renovatiewerkzaamheden aan het gebouw) de nestplaats verstoord wordt of verloren gaat en welke eventuele vervolgstappen genomen moeten worden. De Grote Gele Kwikstaart is een soort die gewillig nestkasten accepteert. De aanwezigheid van een broedpaartje van de Grote Gele Kwikstaart maakt het plan niet onuitvoerbaar, maar er moet nadere aandacht besteed worden aan deze soort. In het kader van de voorgenomen activiteit kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen voor het verstoren/vernielen van bezette vogelnesten verkregen worden. Bij de uitvoering van de werkzaamheden moet dus nadrukkelijk rekening gehouden worden met deze vogelsoort. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden aan de waterraderen buiten de voortplantingsperiode van de Grote Gele Kwikstaart uit te voeren. Wanneer werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september-februari is de kans op verstoring van vogelnesten minimaal.

Het onderzoeksgebied ligt buiten Natura2000-gebied, maar gedeeltelijk wel in het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. Door de voorgenomen activiteit worden de kernkwaliteiten van het Gelders Natuurnetwerk niet aangetast. Er is geen nader onderzoek vereist en er hoeft geen ontheffing of natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

Bijlagen:

Bijlage 1. De natuurkalender

Bijlage 2. Toelichting Flora- en faunawet

Bijlage 3. fotobijlage

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
dunnen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
verwijderen opslag / exoot, nazorg	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
heg afzetten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
knotten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
opsnoeien / opkronen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
hoogstam wintersnoei	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
hoogstam zomersnoei	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
bomen met winterslaapplaats vogels	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
vleermuisbomen zomerverblijf	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
vleermuisbomen paarplaats	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
das	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
boomkikker struweel	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grazige vegetaties												
maaieren vochtig/nat grasland	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
maaieren droog schraalgrasland	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Wateren												
poel opschonen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
boomkikker wateren	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
geelbuikvuurpad kleinschalig	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
geelbuikvuurpad grootschalig	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
winterverblijf	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Optimale periode voor werkzaamheden.

Acceptabele periode voor werkzaamheden.

De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.

Geen werkzaamheden in deze periode.

Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2

Toelichting Flora en faunawet

Algemeen

De Flora- en faunawet regelt (onder andere) de bescherming van kwetsbare en bedreigde inheemse planten en diersoorten. Onder de algemene verbodsbepalingen (Artikelen 8 t/m 18) worden handelingen verboden die kunnen leiden tot het vernielen van beschermde inheemse planten op hun groeiplaats en beschermde inheemse dieren in hun natuurlijke leefomgeving. Zo is het onder meer verboden om beschermde inheemse planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enige wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Daarnaast is het verboden om inheemse beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten dan wel hun nesten, holen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De Ff-wet biedt onder Artikel 75 de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing van de in de Artikelen 8 t/m 18 genoemde verbodsbepalingen. De genoemde vrijstellingen worden alleen verleend in zoverre er geen 'andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Om te bepalen of ontheffing kan worden gekregen moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan:

- Er dient inzicht te bestaan in het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het projectgebied;
- Er dient inzicht te bestaan in de mate waarin de voorgenomen activiteiten dusdanig negatieve effecten hebben op soorten dat de 'gunstige staat van instandhouding' in het geding is.

Indien dit het geval zou zijn, dient aangegeven te worden welke mitigerende maatregelen getroffen worden om de negatieve effecten op de 'gunstige staat van instandhouding' te voorkomen. Indien de mogelijke negatieve effecten niet volledig gemitigeerd kunnen worden, dient aangegeven te worden op welke wijze de effecten gecompenseerd zullen worden.

Toelichting Flora- en Faunawet, Wijzigingen Artikel 75 (AMvB)

Sinds februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur van kracht worden, waarin wijzigingen inzake art. 75 zijn opgenomen. De wijzigingen in deze AMvB betekenen een zekere verruiming van ontheffing en vrijstelling: niet in alle gevallen is een ontheffingsaanvraag meer nodig.

Globaal betekent dit het volgende:

Er zijn een drietal soortenlijsten waarvoor verschillende richtlijnen zijn. Deze zijn in toenemende mate van 'zwaarte':

Tabel 1: (soorten als egel, haas, bruine kikker, Zwanenbloem, Dotterbloem)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (lichte toets).

Tabel 2: (soorten als div. orchideeën, vogels)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 2, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde 'gedragscode'. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet zelf door aanvrager worden opgesteld en worden goedgekeurd door het ministerie van LNV. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (uitzondering bepaalde vogelsoorten: zie 3)

Tabel 3: (echte kritische soorten bijlage IV HR/VR)

Dit is de zwaarste categorie, waarbij ook voor beheer de vrijstelling beperkt is. Voor andere activiteiten is ontheffing nodig, waarbij een uitgebreide toets dient te worden verricht (behalve het criterium 'geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' ook 'dwingende redenen van openbaar belang', mogelijkheden van alternatieven e.d.). De procedure is vastgelegd in een stappenplan. Hierin is vermeld in welke gevallen de Ff-wet niet van toepassing is, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

Naast een verbod op het doden en verwonden (Art. 9 Ff-wet) en het opzettelijk verontrusten (Art. 10 Ff-wet) van vleermuizen, is het tevens verboden om verblijf- en voortplantingsplaatsen weg te nemen, te verstoren en aan te tasten (Art. 11 Ff-wet). Belangrijke migratie- en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijv. hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder (Min. EL&I 2011).

De verbodsbepaling genoemd in artikel 11 van de ff-wet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De vaste rust- of verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen

In Bijlage 1 worden de tabellen van de AMvB nader verklaard. In de brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie LNV is bovendien een toelichting op deze AMvB is te vinden (zie website dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen.

Artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

Artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

Bijlage 3. Fotobijlage
Impressie van het onderzoeksgebied

